

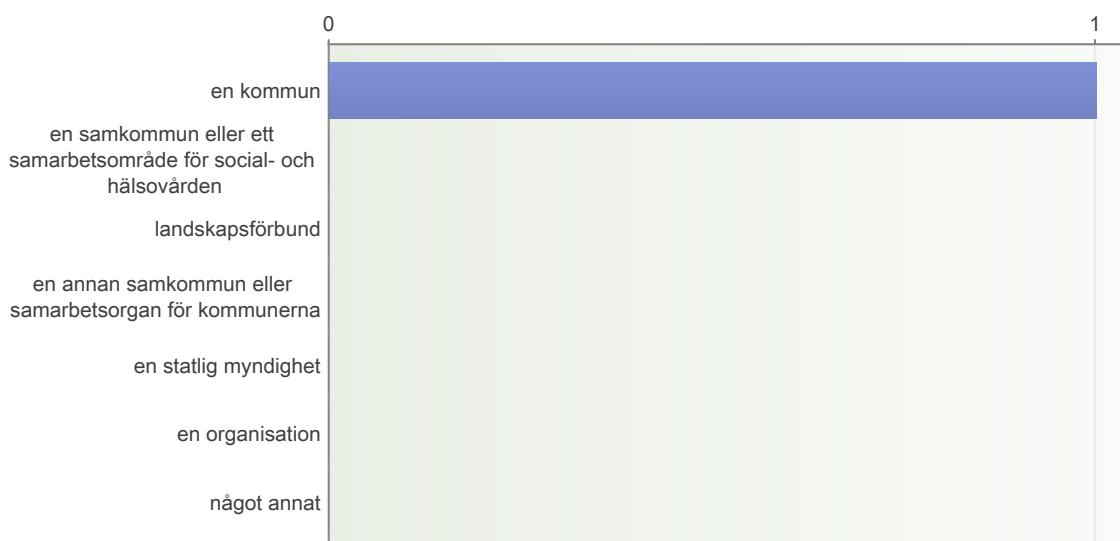
1. BAKGRUNDSINFORMATION

Vastaajien määrä: 1

Officiellt namn på den som svarar	Namn på den person som antecknat svaret	Kontaktuppgifter till den person som är ansvarig för svaret	Datum som begäran om utlåtande behandlades i organet	Organets namn
Malax kommun	Mats Brandt	Malmgatan 5, 66100 Malax	7.11.2016	Kommunstyrelsen

2. Är den svarande

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Kan man genom förslaget minska hälso- och välfärdsskillnaderna bland befolkningen och göra tillgången till tjänster mer jämlik? Om inte, hur borde förslaget förbättras med tanke på dessa aspekter?

Vastaajien määrä: 1

- Nej.

Modellen har flera brister: den regionala självstyrelsen är för kringskuren på grund av avsaknande beskattningsrätt, rätt till låntagning, för stark centralstyrning.

Det är positivt, en nödvändighet, att Österbotten är ett självständigt landskap. Den nationella finansieringsmodellen måste dock ändras, med beskattningsrätt och med ett statsandelssystem som på ett bättre sätt tryggar finansieringsprincipens genomförande. Statsandelssystemet måste utformas mer robust, så att det inte finns risk för att systemet har incitament till fusk (diagnosrelaterade systemet innebär risker att "överdiagnostisering"). Långa avstånd, skärgård och språk måste beaktas i finansieringen för att trygga service på enahanda grunder åt invånarna.

I vissa tvåspråkiga landskap kommer den språkliga minoriteten att blir väldigt liten och inflytandet väldigt begränsat. De språkliga rättigheterna måste tryggas även i praktiken.

I enlighet med ett utlåtande av professor Olli Mäenpää 1.7.2016 konstaterar vi följande: "Bestämmelser om rätten till eget språk finns i 17 § i grundlagen. Enligt paragrafens 1 mom. är Finlands nationalspråk finska och svenska. Enligt paragrafens 2 mom. tryggas vars och ens rätt att hos domstol och andra myndigheter i egen sak använda sitt eget språk, antingen finska eller svenska. Till "saker" som avses i grundlagen hör i det avseendet ärenden som avgörs genom förvaltningsbeslut men också exempelvis myndighetskontakter i servicesyfte (GrUB 9/2002 rd, s. 2). Vidare ska det allmänna tillgodose landets finskspråkiga och svenskspråkiga befolknings kulturella och samhällseliga behov enligt lika grunder och då är det befogat att i samhällseliga behov räkna in också de som grundläggande rättigheter tryggade tillräckliga social- och hälsovårdstjänsterna, oavsett hur tjänsterna i praktiken produceras. ...I samband med reformen av de grundläggande fri- och rättigheterna betonades det att de grundläggande språkliga rättigheterna vid sidan av den formellt jämställda behandlingen av språken också förutsätter att den faktiska jämlikheten mellan den finsk- och svenskspråkiga befolkningen tryggas bland annat i ordnandet av samhällsservice (RP 309/1993, s. 69). Tryggandet av de i grundlagen fastställda grundläggande språkliga rättigheterna förutsätter följaktligen att rättigheterna tillgodoses jämlikt både formellt och faktiskt och att de tillgodoses på ett sätt som fungerar."

Detta kommer att ha en betydelse särskilt för framtida arbetsfördelningar mellan landskapen. I Österbotten finns det risk för att serviceformerna beskärs väsentligt på grund av koncentration av jour och specialistsjukvård. Detta vore inte förenligt med service på enahanda grunder. Invånarna i Österbotten kommer inte att kunna påverka väsentliga delar av sin social- och hälsovård på grund av detta.

Det är delvis möjligt att förbättra jämlikheten i tillgången till social- och hälsovård genom reformen, genom att ansvaret flyttar upp från kommunnivå på landskapsnivå. Det minskar på ojämlikheten mellan kommuner inom ett landskap. Den stora risken med den föreslagna modellen är dock att det sker en stark centralisering nationellt (koncentration av jour och specialistsjukvård) och regionalt (till regioncentra), vilket i sin tur är ägnat att motverka jämlikheten geografiskt.

4. 2. Ger förslaget tillräckliga förutsättningar för att uppnå målet om att bromsa upp kostnadsökningen med 3 miljarder euro? Om inte, hur kunde förutsättningarna för att uppnå målet förbättras?

Vastaaajien määrä: 1

- Nej. Förslaget ger enbart institutionella ramar för organiseringen av social- och hälsovården på landskapsbasis. De inbesparingsmekanismer, som t.ex. framgår av NHG:s PM 2.5.2016 finns det inga garantier för i lagförslaget.

En god budgetkontroll förutsätter att landskapen har fullständiga möjligheter att själva ta ansvar för och påverka sin egen ekonomi. Verksamhets- och finansieringsmodellen är alltför centralt styrd för att ge incitament åt landskapen att sköta sin ekonomi fullständigt. Landskapen har inga finansieringsmöjligheter utöver den givna statliga finansieringen. Landskapen kommer inte heller att ha kontroll över ekonomin som helhet, i och med att investeringspolitiken är synnerligen centralt styrd.

Förslaget bygger på att staten har fullständig information om landskapens olika behov. Det kommer att finnas en stor asymmetri i information mellan stat och landskap. Landskapen har olika befolkningsutveckling och dynamik: Österbotten är redan i ett skede med många äldre över 75 år, men även många 0-15-åringar. Landskapen kommer att se väldigt olika ut fram till 2030/2040, i synnerhet vad gäller andelen 0-15-åringar. Det är oklart hur effektiv den starka centralstyrningen kommer att klara av att beakta den här typen av olikheter i befolkningsutvecklingen.

Invånarnas subjektiva rätt till god vård i olika livssituationer leder automatiskt till högre utgifter. Lagförslaget beaktar inte denna invånarnas rätt. Den trendmässiga ökningen av utgifter beror nästan uteslutande på en

tillväxt av olika kundgrupper (t.ex. äldre, handikappade, olika specialgrupper) som har rätt till en kvalitativ vård och omsorg. Antalet över 75-åringar kommer nationellt att fördubblas fram till år 2045 till 940 000 personer, varefter antalet långsamt sjunker. Andelen över 75-åringar stiger i Österbotten nästan exakt i linje med landet i medeltal.

Modellen måste utvecklas så att det ger landskapen verklig självstyrelse. Genom den regionala självstyrelsen finns de bästa incitamenten att anpassa verksamhet och ekonomi enligt regionala förutsättningar.

5. 3. Förverkligas demokratin på ett tillräckligt sätt i förslaget? Om inte, hur kunde demokratin stärkas i förslaget?

Vastaajien määrä: 1

- Nej. Modellen är för mycket centralstyrning, särskilt vad gäller finansiering och investering. Modellen måste kompletteras med regional beskattningsrätt, rätt att ta lån för investeringar, med mera.

Demokratiska inflytandet för den språkliga minoritetsbefolkningen måste tryggas i lag på ett sätt som är reellt. Professor Olli Mäenpää konstaterar i sitt utlåtande 1.7.2016 bl.a. att "Skyldigheten som i grundlagens 17 § 2 mom. åläggs det allmänna att tillgodose den finskspråkiga och svenskspråkiga befolkningens samhällsliga behov enligt lika grunder kan även den förutsätta arrangemang som stödjer och stärker den svenskspråkiga befolkningens möjligheter till demokratisk påverkan när det är fråga om tillgodoseende av centrala sociala och kulturella rättigheter.

Grundlagsutskottet har med tanke på de språkliga rättigheterna som tryggas i 17 § i grundlagen ansett det adekvat bland annat med förslaget om en nämnd för minoritetens språk som ska finnas i alla social- och hälsovårdsområden som omfattar kommuner med olika språk eller tvåspråkiga kommuner samt i samkommuner med produktionsansvar (GrUU 67/2014 rs, s. 14)."

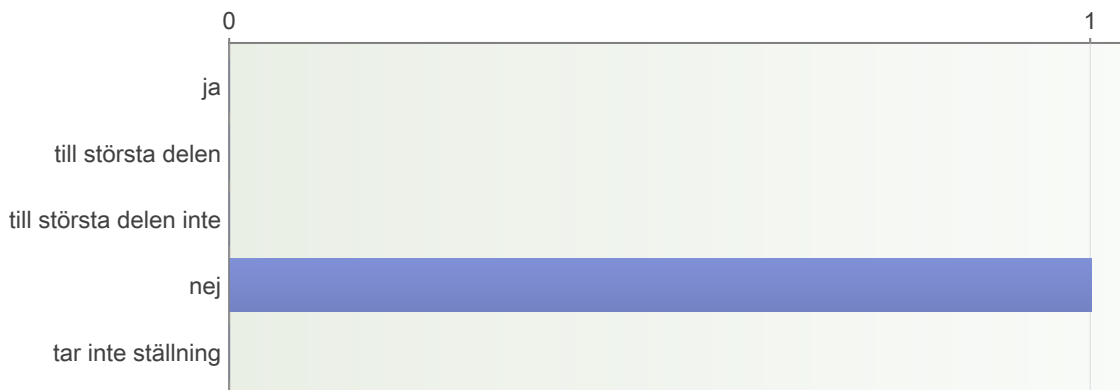
För att den språkliga minoriteten i landskapen ska få reella möjligheter att påverka, bör det i styrelsen i de tvåspråkiga landskapen finnas åtminstone en person som representerar det nationalspråk som är i minoritet i landskapet. Denna person bör vara ordförande eller medlem i social- och hälsovårdsnämnden och/eller minoritetsnämnden. Det här måste regleras i lagen.

Lagförslaget och dess motiveringar måste kompletteras med hänvisningar till Europarådets referensramverk för regional demokrati (Council of Europe Reference Framework for Regional Democracy MCL-16(2009)11), särskilt med hänvisning till följande kompetensområden och skyldigheter:

- Landskapens skyldigheter i förhållande till bland annat språk ska vara tydligt angivna. Vi anser att skyldigheterna i förslaget inte är tillräckliga: de måste vara tydligt formulerade så att kompetensen motsvarar befolkningsgruppernas språkliga rättigheter enligt grundlagen. Vi anser att språket måste beaktas i landskapens allmänna syften, uppgifter, servicestrategier och servicelöften, samt så att minoriteten är garanterad i representation i kollektiva organ.
- Relationen mellan landskapen och kommunerna ska vara möjligast konfliktfri, men även så att kommunernas självstyrelse respekteras. Landskapen ska åläggas att samarbeta med kommunerna för att arbeta in invånarnas intresse och tillgodose deras behov.
- Landskapen måste ha tillräckliga resurser för sina uppgifter. Vi anser att landskapen ska ha beskattningsrätt och rätt till låntagning på kreditmarknaderna för nödvändiga investeringar.

6. 4. Är landskapslagen en ändamålsenlig allmän lag för organiseringen av förvaltningen och ekonomin i de nya landskapen?

Vastaajien määrä: 1

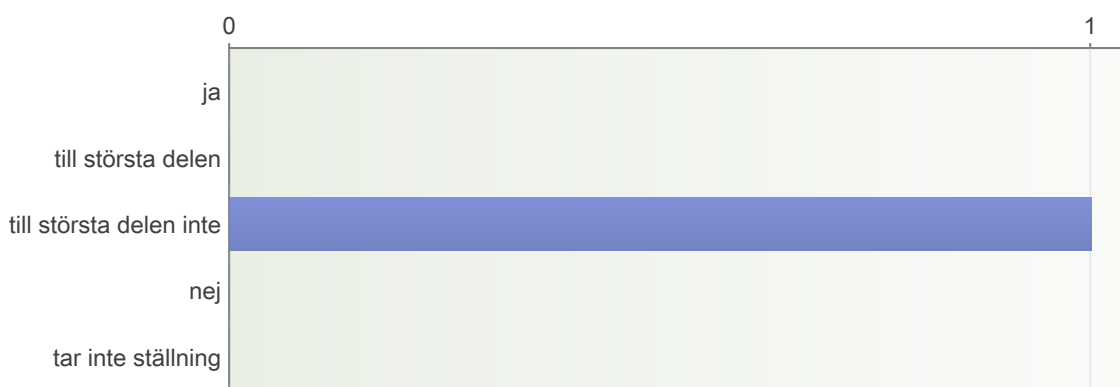

Avoimet vastaukset: nej

- Se ovan 1-3. Lagen utgör en omöjlighet i praktiken att förverkliga då man i § 103 fastställer att balansen i kassaflödet ska visa ett överskott senast i balansperioden andra år. Dessutom i § 110 framkommer att om landskapskoncernens årsbidrag är negativt två räkenskapsperioder i rad, eller kassaflödet för verksamheten eller investeringarna negativt två räkenskapsperioder i rad så inleds utvärderingsförfarande. Om landskapets bokslut färdigställs i maj och det visar sig vara negativt så har man de facto endast ½ år på sig att svänga ekonomin, utan att kunna påverka finansieringen, vilket i praktiken torde vara omöjligt. Utöver ovanstående är stadgandet i § 110 tredje punkten om att låneskötselbidraget skall vara större än ett dåligt. Så som låneskötselbidraget räknas ut så styrs koncernerna låna kortfristigt eller ta lån med lång maturitet och små årliga amorteringar, detta behöver inte vara ekonomiskt fördelaktigt på lång sikt. Om koncernernas skuldsättning skall mätas på något sätt är troligen ett lånebelopp per invånare (t.ex. bundet till landets medeltal) eller den relativa skuldsättningen ett bättre alternativ. I kommunallagen används i dag den relativa skuldsättningen. Bristerna ligger inom finansieringsmodellen som inte ger landskapen tillräckligt självstyre eller möjligheter att besluta om sin egen finansieringsbas, samt i bristande tillgång till kreditmarknader och förmåga att göra nödvändiga investeringar.

7. 5. I 2 kap. i landskapslagen anges landskapets uppgifter. Är den helhet av uppgifter som föreslås höra till landskapet ändamålsenlig med tanke på målen med reformen?

Vastaajien määrä: 1

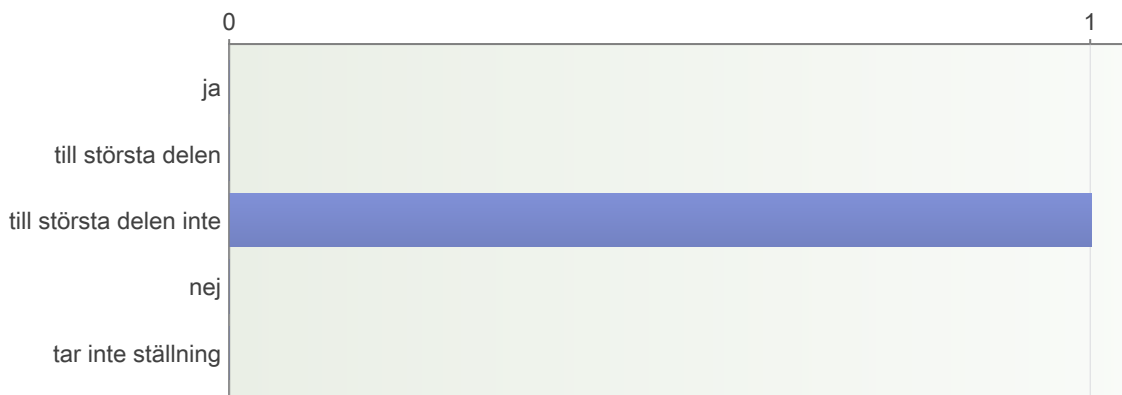

Avoimet vastaukset: till största delen inte

- Landskapen måste mera fritt kunna besluta om sin egen organisering så att alla landskap kan bygga en modell som lämpar sig bäst för dem, utifrån egna förutsättningar. Kommunerna måste i kraft av den lokala självstyrelsen och sin allmänna kompetens få ha kvar möjligheten att bolagisera social- och hälsovård och på lika villkor konkurrera med landskapets egenproduktion och privata utförare. Det är oskäligt att i lag begränsa kommunernas egen prövning och allmänna kompetens i den här frågan.

8. 6. I 5 kap. i landskapslagen föreskrivs det om invånarnas rätt till inflytande. Har rätten till inflytande tryggats på ett tillräckligt sätt i förslaget?

Vastaajien määrä: 1

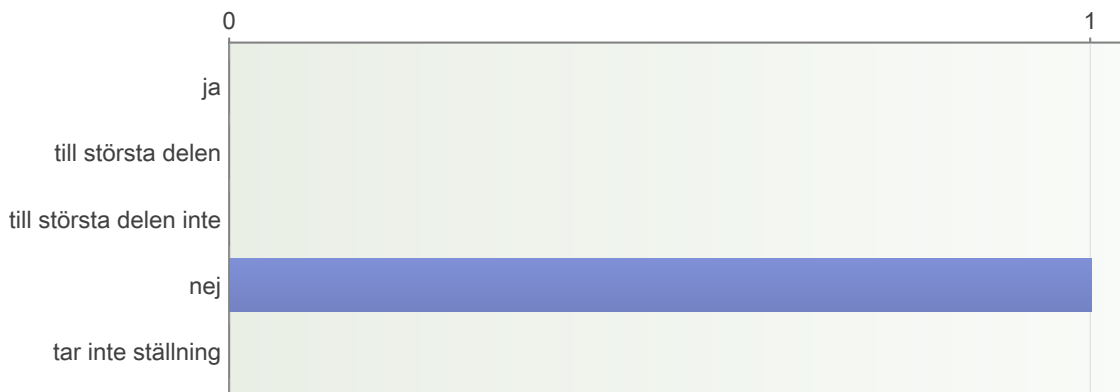

Avoimet vastaukset: till största delen inte

- Det är viktigt att organet för minoritetsspråk får en tillräckligt stark ställning och att ordförande för detta organ i egenskap av sin position också är medlem av styrelsen och social- och hälsovårdsnämnden. Invånarnas möjligheter till inflytande begränsas av bolagiseringstvävet och skapande av s.k. serviceinrättningar. Bolagiseringen och valfriheten kan bli problematisk ur språklig synvinkel om det inte tryggas service på nationalspråken i praktiken och ur den synvinkel bli hinder för rätt till inflytande.

9. 7. I 9 kap. i landskapslagen föreskrivs det om landskapets serviceinrättning. Är det som föreskrivs där ändamålsenligt med tanke på organiseringen av produktionen?

Vastaajien määrä: 1

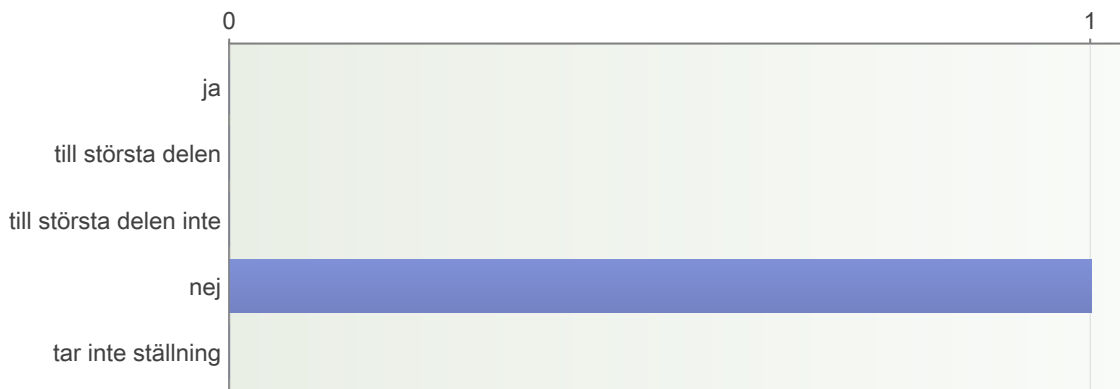

Avoimet vastaukset: nej

- Landskapen måste själva få besluta om sin interna organisering. Ett tvång om serviceinrättningar, som kommer att handha största delen av budgetmedlen, är ett för stort ingrepp i självstyrelsen och försvagar det demokratiska beslutsfattandet.

10. 8. Styrningen av landskapets ekonomi baserar sig i synnerhet på landskapslagen och lagen om landskapens finansiering. Styr finansieringsmodellen för landskapen och ekonomistyrningsmekanismen enligt landskapslagen landskapens ekonomiska förvaltning på ett ändamålsenligt sätt?

Vastaaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: nej

- Staten har för stark roll i styrningen. Landskapen måste kunna besluta om sin egen finansieringsbas för att bibehålla starka incitament att utveckla landskapet. Egen beskattningsrätt behövs. Bestämmelserna om att täcka underskott och kriterierna för krislandskap är orealistiska, eftersom landskapen kommer att ha små praktiska möjligheter att anpassa sig på kort sikt. Reformen i sig kommer att medföra stora transaktionskostnader. Statsandelssystemet måste också uppfylla kraven på regional självstyrelse. Finansieringsmodellen måste beakta tvåspråkighet och skärgård som grunder för statsandelar. Vi anser att man i beredningen förväxlar befolkningsgruppernas servicebehov med strukturella merkostnader för tvåspråkighet. Att svenskspråkiga anses friskare till viss del och har mindre servicebehov kan inte förväxlas med strukturella merkostnader för tvåspråkigheten: rekrytering, översättning, utbildning av personal, med mera.

Det är orimligt att tänka att Österbotten inte skulle ha strukturella merkostnader för detta, som har två väldigt jämnstora befolkningsgrupper. Liksom att det är orimligt att tro att inte landskap som exempelvis Egentliga Finland eller Nyland har strukturella merkostnader för tvåspråkighet och skärgård. På det föreslagna sättet förverkligas inte finansieringsprincipen vad gäller varken skärgården eller tvåspråkigheten och de lagstadgade uppgifter landskapen har. Staten måste bygga ett system som levererar service för framtiden, inte ett system som marginaliserar tvåspråkigheten och skärgården. Behovskoefficienterna beaktar inte t.ex. i tillräckligt hög grad förebyggande verksamhet. De beaktar inte heller handikapp och utvecklingsstörning som både påverkar kostnaderna i hög grad. Modellen bör ändras så att den nästan uteslutande baserar sig på befolkningsstruktur, som är ett objektiva mått som är lika för alla. En finansieringsmodell där större tyngd ges åt befolkningsstrukturen än diagnosrelaterade faktorer är nödvändig. Ett statsandelssystem borde vara uppbyggt på opåverkbara faktorer som mäter strukturella kostnadsskillnader. Statsandelssystemet för landskapen med fokus på diagnoser riskerar dock bli sårbart för manipulation. Det här har man noterat tydligt i andra länder. Ett statsandelssystemets variabler borde istället vara sådana som inte är direkt påverkningsbara för enskilda landskap, typ befolkningsstruktur. Finns det med det föreslagna systemet incitament för landskapen att påverka registreringen av diagnoser i det nya statsandelssystemet och är detta ett problem som kommer att accentueras eftersom diagnoser utgör en så stor grund för statsandelar? Detta borde utredas ordentligt. Statsandelssystemet måste omformas och utgå ifrån opåverkbara faktorer, där befolkningsstrukturen borde tillmätas störst betydelse. Att Österbotten har en välmående befolkning, vilket tolkas som lägre servicebehov hos ministeriet, kan lika väl vara ett utslag för att landskapet satsat resurser inom social- och hälsovården under mycket lång tid.

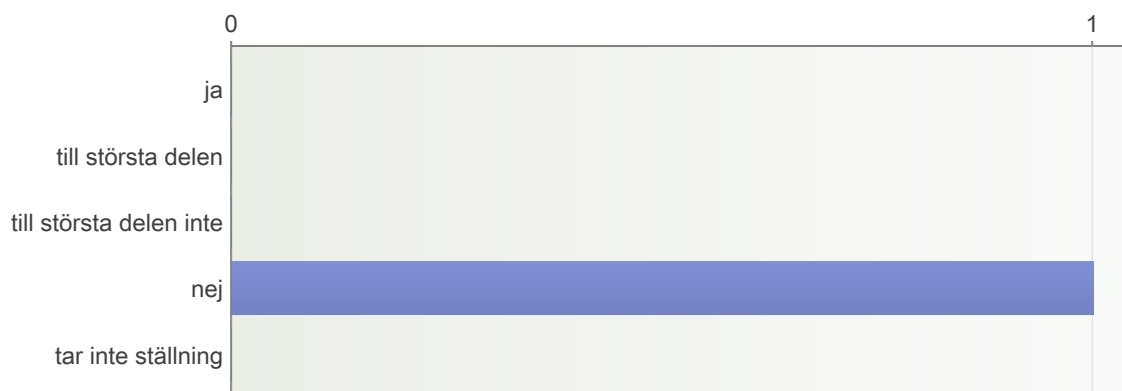
11. 9. Övriga fritt formulerade kommentarer om landskapslagen.

Vastaajien määrä: 1

- De språkliga grundrättigheterna måste tryggas.

12. 10. I 4 § i förslaget till lag om ordnande av social- och hälsovård föreskrivs det om tillgången till tjänster och tjänsternas tillgänglighet. Enligt bestämmelsen ska tjänsterna tillhandahållas med hänsyn till befolkningens behov och nära klienterna, men om de förutsättningar som anges i paragrafen uppfylls, kan tjänsterna samlas till större helheter. Är bestämmelsen ändamålsenlig med tanke på tillgången till tjänster?

Vastaajien määrä: 1

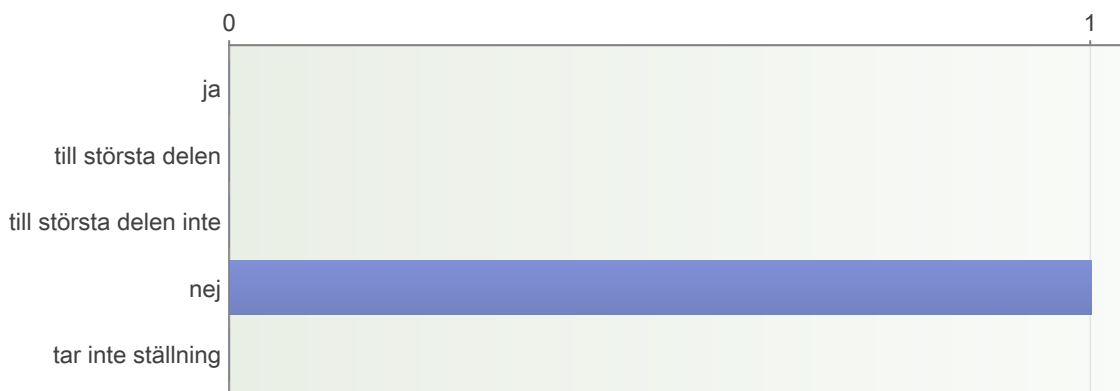

Avoimet vastaukset: nej

- Formuleringen är för otydlig. I lagen måste Österbotten läggas till som landskap som har omfattande jourtjänster dygnet runt för att på ett jämlikt sätt för hela befolkningen trygga tillgången till tjänster som omfattas av dessa enheter och för att garantera grundlagsenliga rättigheter för både svensk- och finskspråkig. I lagen bör införas ett särskilt stycke om personer i behov av svenskspråkig specialomsorg som är en sådan grupp som den föreslagna 4§ avser. För att garantera att svenskspråkiga personer med utvecklingsstörning har tillgång till specialomsorg på sitt modersmål anser vi att det i lag eller förordning stipuleras att samarbete kan fortsätta över landskapsgränserna. Det krävs en viss volym för att kunna upprätthålla den sakkunskap som krävs inom området. Både tillgängligheten till specialomsorg på svenska och de språkliga rättigheterna äventyras om verksamheten splittras upp på fem landskap. Tjänster och uppgifter måste kunna samlas till större helheter också på den grund att det är nödvändigt för att säkerställa en finsk-, svensk- eller samiskspråkig patients eller klients språkliga rättigheter. De språkliga rättigheterna innehar en speciell betydelse då det gäller personer med särskilda behov, såsom personer med funktionsnedsättning. För att garantera service på eget språk för nämnda målgrupp är det nödvändigt att samla den svenskspråkiga funktionshinderservicen till organ i enlighet med 48 § i förslaget till landskapslag. Ett sådant samarbetsorgan, som omfattar verksamhet i de tvåspråkiga landskapen, kan ges i uppgift att handha motsvarande uppgifter också för övriga grupper i utsatt ställning, såsom barn, personer med minnessjukdom, psykisk ohälsa eller missbruksproblematik.

13. 11. Landskapen bildar 5 samarbetsområden, där 3–4 landskap ingår. De landskap som hör till samarbetsområdet upprättar ett samarbetsavtal i enlighet med 16 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård. Där avtalar landskapen om ömsesidigt samarbete i fråga om ordnandet och genomförandet av tjänsterna. Avtalet är juridiskt bindande för landskapen. Är det motiverat att avtalet ska vara bindande?

Vastaajien määrä: 1

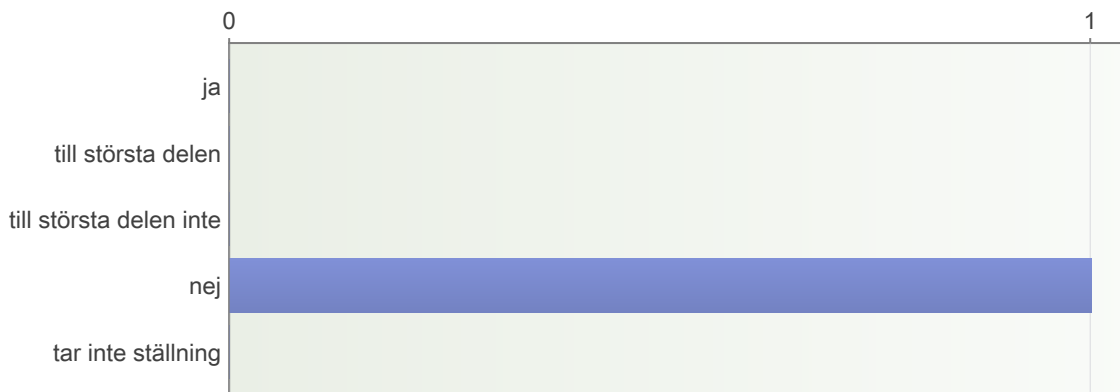
Avoimet vastaukset: nej

- Statsrådets befogenheter gällande samarbetsavtalen måste begränsas och landskapen få det utrymme som behövs. Tryggandet av de språkliga grundrättigheterna måste ske på lagnivå och inte genom avtal mellan landskapen. Landskapen bör dock ha friheten att t.ex. på språkliga grunder göra särlösningar som garanterar kvalitativ service på båda nationalspråken. Österbotten skall i första hand genom sina strategier samarbeta med Åbo specialupptagningsområde. 16 § får inte begränsa detta samarbete. Också jourfördelningen i landet bör utgå från det samarbete Vasa sjukvårdsdistrikt har med Åbo specialupptagningsområde. Ordnandet av och ansvaret för den prehospitala akutvården och räddningsväsendet ska följa landskapsindelningen, för att landskapen i framtiden ska kunna fatta demokratiska beslut om vårdhelheten. Landskapet utgör en tillräcklig grund för ändamålsenliga och kostnadseffektiva tjänster. En koncentration av ansvaret för planeringen av

räddningsväsendet och den prehospitala akutsjukvården till specialupptagningsområdena försvagar möjligheten för landskapet att ordna, arrangera och finansiera social- och hälsovårdstjänster som en regionalt sett funktionell helhet för sin befolkning.

14. 12. I det samarbetsavtal som upprättas enligt 16 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård ska det avtalas om åtgärder för att säkerställa integration av tjänsterna. Enligt den föreslagna 23 § är en tjänsteproducent skyldig att säkerställa att tjänstekedjorna integreras och samarbeta med andra aktörer på det sätt som integrationen förutsätter. Är bestämmelserna tillräckliga för att en klientorienterad integration ska förverkligas?

Vastaajien määrä: 1

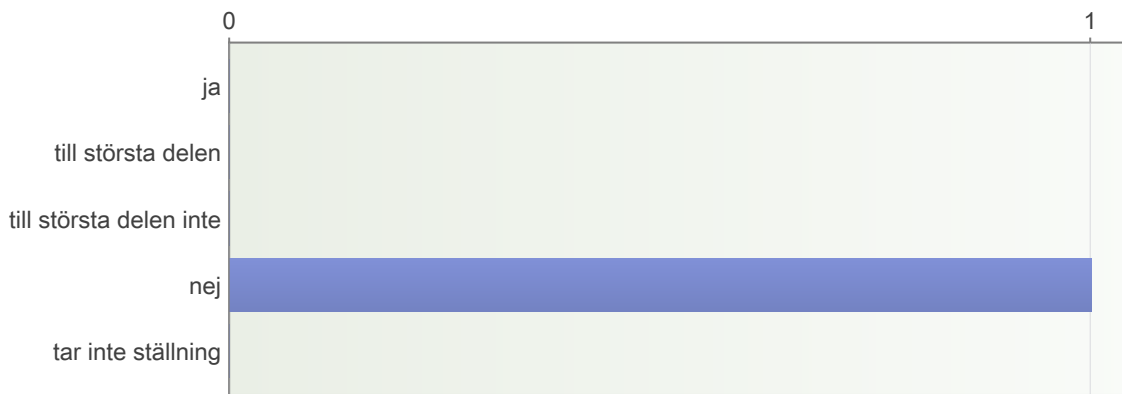

Avoimet vastaukset: nej

- I den föreliggande modellen finns det flera "organisatoriska tvång" (indelning i beställar-utförarmodell; serviceinrättning; bolagiseringstvång; valfrihete) som ställer hinder i vägen för en funktionell integration av tjänster. Det är bra att en tjänsteproducent är skyldig att säkerställa integration av tjänstekedjor och samarbete med andra aktörer. Samarbetet mellan kommuner och landskap måste tryggas på ett bättre sätt, med tydliga incitament till samarbete. Kommunerna måste i kraft av sin lokala självstyrelse och med sin allmänna kompetens har rätt att grunda bolag, som på lika grunder kan erbjuda basservicen. I den av regeringen föreslagna modellen saknas också tillräckliga finansiella incitament som tryggar samarbete mellan olika serviceproducenter. Landskapet Österbotten bör i första hand samarbeta med Åbo specialupptagningsområde och Mellersta Österbotten för att kunna garantera fungerande service på svenska.

15. 13. Enligt lagen om ordnande av social- och hälsovård stärks den statliga styrningen inom social- och hälso-tjänsterna (19 §, 4 kap., 6 kap.). Är detta motiverat med tanke på målen med reformen?

Vastaajien määrä: 1

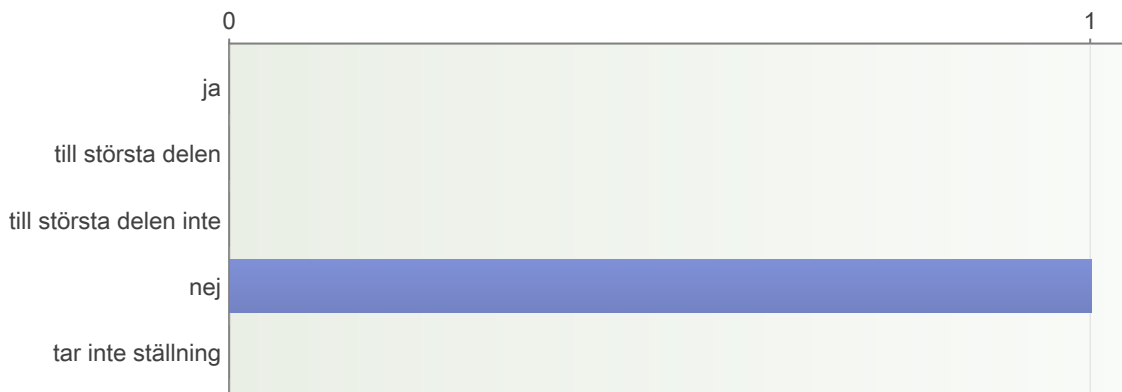

Avoimet vastaukset: nej

- Nej, se tidigare svar. Statens roll är för stark och detaljreglerande för att den regionala självstyrelsen ska förverkligas i praktiken med avseende på finansiering (beskattningsrätt, statsandelssystem, läntagning för investeringar, avtalsfrihet mellan landskap.

16. 14. Enligt 22 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård ska landskapet i sin egen verksamhet skilja åt ordnandet av social- och hälsovård och produktionen av tjänster. Är det med tanke på målen med reformen ändamålsenligt att skilja åt ordnandet och produktionen av tjänsterna?

Vastaaajien määrä: 1

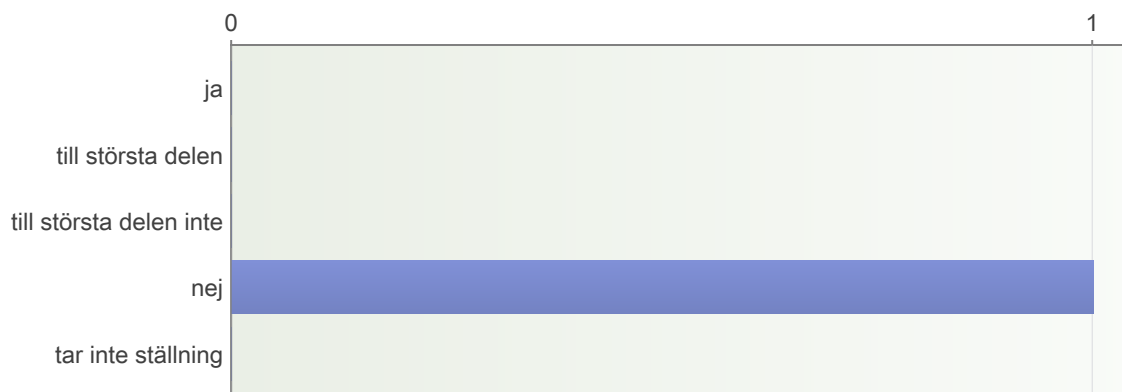

Avoimet vastaukset: nej

- Landskapen bör ikraft av sin självstyrelse själva kunna avgöra den interna organiseringen. Landskapen kommer att variera i förhållande till struktur, behov och marknadsaktörer och därför finns inte samma behov överallt. Det blir dessutom en konstgjord gräns mellan landskapets bolag och serviceinrättning, som bryter vårdkedjorna, ökar byråkratin och försämrar transparensen. Kommunerna måste få kunna producera basservice om de så beslutar. Enligt Europarådets referensramverk för regional demokrati från 2009 borde man i lagstiftningen utforma en regions rätt att organisera sig själv internt på ett så brett sätt som möjligt, med hänvisning till de s.k. Helsingforsprinciperna, B8, samt att regionerna själva fritt kunna besluta om den interna strukturen på sina administrativa system och organ, med hänvisning till de sk Helsingforsprinciperna B10.1, B10.2 and B10.3.

17. 15. Enligt 22 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård har landskapet bolagiseringskyldighet, när landskapet sköter social- och hälsovårdsuppgifter i ett konkurrensläge på marknaden eller om tjänsterna omfattas av den omfattande valfrihet som avses i bestämmelserna om valfrihet. Är lösningen ändamålsenlig?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: nej

- Landskapen bör ikraft av sin självstyrelse själva kunna avgöra den interna organiseringen. Landskapen kommer att variera i förhållande till struktur, behov och marknadsaktörer och därför finns inte samma behov överallt. Det blir dessutom en konstgjord gräns mellan landskapets bolag och serviceinrättning, som bryter vårdkedjorna, ökar byråkratin och försämrar transparensen. Staten bör sporra utvecklingen av privata företag inom social- och hälsovården på annat sätt. Bolagiseringstvånget är i lagförslaget för långt drivet och inte i överensstämmelse med principerna för regional självstyrelse.

18. 16. Övriga fritt formulerade kommentarer om lagen om ordnande av social- och hälsovård.

Vastaajien määrä: 1

- Vi understryker vikten av att de språkliga rättigheterna i vissa särskilda fall måste kunna tryggas genom landskapsöverskridande samarbete. I lagen om ordnande av social- och hälsovård måste det beaktas att en del av de tjänster och uppgifter som hör till socialvården och hälso- och sjukvården får samlas till större helheter till ett eller flera landskap, om det är nödvändigt för att säkerställa en finsk-, svensk- eller samiskspråkig patients språkliga rättigheter. På lagnivå måste det för svenskspråkig funktionhinderservice garanteras att det finns ett landskap som fungerar som värdlandskap och att den svenskspråkiga funktionhinderservicen samordnas. Detta är motiverat eftersom de språkliga rättigheterna innehar en särskild betydelse för denna grupp av personer och behovet av tjänster och service ofta är livslångt.

För att garantera att svenskspråkiga personer med utvecklingsstörning har tillgång till specialomsorg på sitt modersmål anser vi att det i lag, lämpligen § 11, eller förordning stipuleras att samarbete kan fortsätta över landskapsgränserna. Det krävs en viss volym för att kunna upprätthålla den sakkunskap som krävs inom området. Både tillgängligheten till specialomsorg på svenska och de språkliga rättigheterna äventyras om verksamheten splittras upp på fem landskap.

Tjänster och uppgifter måste kunna samlas till större helheter också på den grund att det är nödvändigt för att säkerställa en finsk-, svensk- eller samiskspråkig patients eller klients språkliga rättigheter. De språkliga

rättigheterna innehar en speciell betydelse då det gäller personer med särskilda behov, såsom personer med funktionsnedsättning. För att garantera service på eget språk för nämnda målgrupp är det nödvändigt att samla den svenskspråkiga funktionshindersservicen till organ i enlighet med 48 § i förslaget till landskapslag. Ett sådant samarbetsorgan, som omfattar verksamhet i de tvåspråkiga landskapen, kan ges i uppgift att handha motsvarande uppgifter också för övriga grupper i utsatt ställning, såsom barn, personer med minnessjukdom, psykisk ohälsa eller missbruksproblematik.

11 § bör dessutom kompletteras med att också Österbotten är ett landskap med omfattande jour. Vasa centralsjukhus är det enda centralsjukhuset beläget i ett sjukvårdsdistrikt med svenska som majoritetsspråk. Verksamheten är fullständigt tvåspråkig och sjukhuset har redan en fungerande omfattande jourverksamhet. Inget annat sjukhus i Finland kan erbjuda tvåspråkig service på samma nivå. För att uppfylla grundlagens 122 § bör antalet enheter med omfattande jour utökas genom att också Vasa centralsjukhus/landskapet Österbotten upptas som en enhet med omfattande jour.

Bolagiseringen av tjänsterna innebär en risk att ansvaret och förverkligandet av de språkliga grundrättigheterna i praktiken blir beroende av på invånarna/servicebrukarnas egen initiativförmåga. Myndigheternas och bolagens skyldigheter vad gäller språkliga grundrättigheterna måste vara väldigt tydliga. Det måste skapas språkliga kvalitetskriterier och kontroll- och uppföljningssystem som tryggar de språkliga grundrättigheterna.

I landskapets servicelöfte bör landskapet förklara på vilket sätt de språkliga rättigheterna kommer att tillgodoses. Landskapet måste tydligt redogöra för hur det ska säkerställa jämlikheten mellan den svensk- och finskspråkiga befolkningen i praktiken. Språkliga aspekter av valfrihet, upphandlingsförfarande, närservice, digitala tjänster, klienthandlingar, information och kommunikation, behov av särlösningar för att uppnå genuin språklig likvärdighet, språkkunskapskrav för personalen och strategier för en fungerande vårdkedja på svenska är exempel på faktorer som är avgörande för en fungerande social- och hälsovård för den språkliga minoriteten i landskapet.

19. 17. Denna fråga är avsedd endast för kommunerna: Avsikten är att det i införandelagen ska föreskrivas om till vilket landskap kommunerna hör efter att reformen har trätt i kraft. Anser man i er kommun att kommunen bör höra till det landskap som föreslås i 5 § i införandelagen?

Vastaaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ja

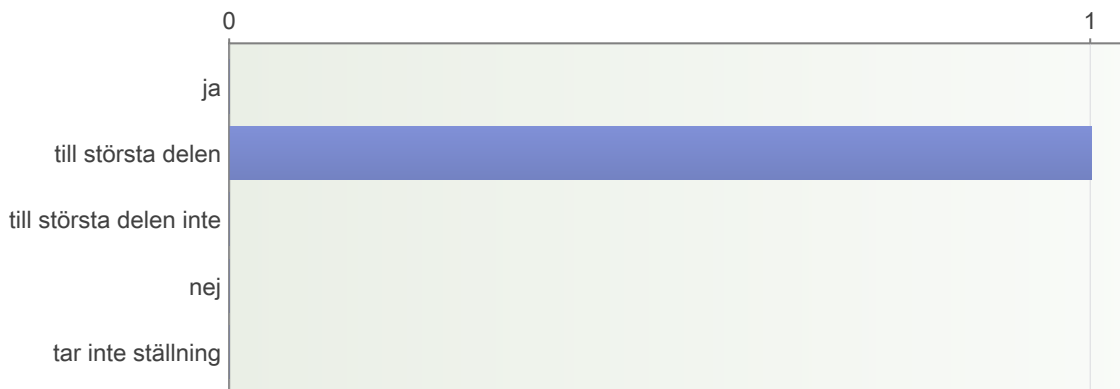
- Österbotten

20. 18. Denna fråga är avsedd endast för kommunerna: Om ni svarade nej på föregående fråga, vilket landskap borde kommunen då höra till och varför? (Kommunen ska sända fullmäktiges beslutshandling till social- och hälsovårdsministeriet)

Ei vastauksia.

21. 19. I 2 kap. i införandelagen föreskrivs det om en temporär förvaltning samt om uppgifterna och befogenheterna för det temporära beredningsorganet. Är de föreslagna bestämmelserna om den temporära förvaltningen tillräckliga?

Vastaajien määrä: 1

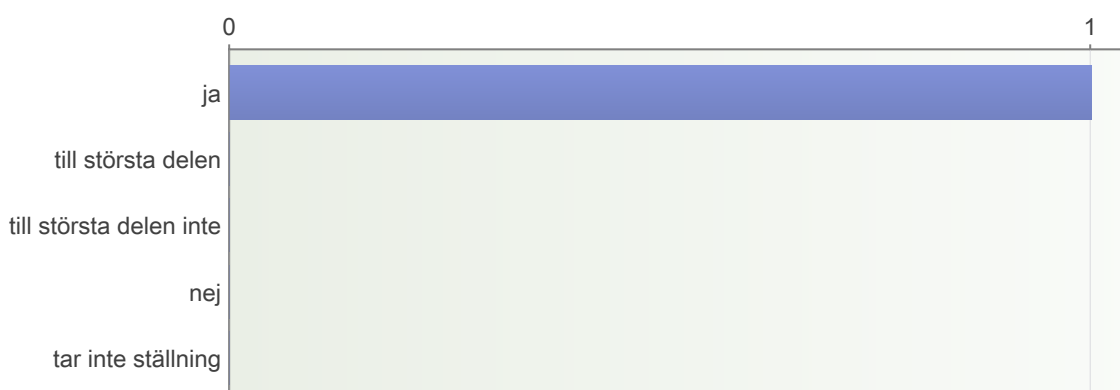

Avoimet vastaukset: till största delen

- Sammansättningen hos den temporära förvaltningen bör vara tillräckligt bred för att säkerställa alla de överlåtande organisationernas medverkan i uppbyggandet av det framtida landskapet.

22. 20. Enligt 14 § i införandelagen ska personal som arbetar i organisationer som producerar kommunala social- och hälsovårdstjänster övergå i tjänst hos ett landskap i enlighet med principerna för överlåtelse av rörelse. Dessutom ska personal som inom övrig kommunal förvaltning eller kommunala stödtjänster huvudsakligen utför social- och hälsovårdsuppgifter övergå i tjänst hos ett landskap. Är de föreslagna bestämmelserna om överföring av personalen ändamålsenliga med tanke på personalens ställning?

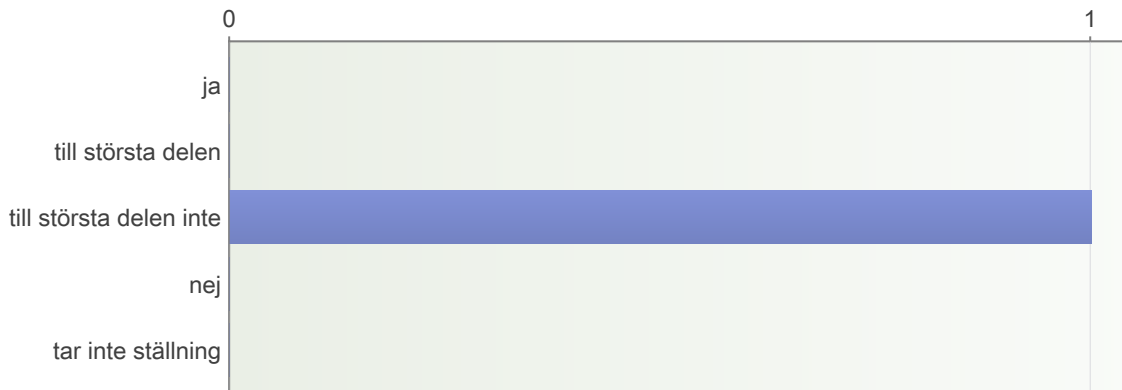
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ja

23. 21. Enligt 4 kap. i införandelagen ska lagstadgade samkommuners hela egendom och kommuners lösa egendom överföras till landskapen. Kommunernas lokaler och fastigheter förblir i kommunernas ägo. Är lösningen i fråga om egendomsarrangemangen godtagbar?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: till största delen inte

24. 22. Om ni på föregående fråga svarade nej eller till största delen inte, på vilket sätt borde egendomsarrangemangen då genomföras?

Vastaajien määrä: 1

- Vad gäller egendomsöverföring måste man försäkra sig om att det inte blir några ekonomiska risker/följder för kommunerna av ex. tomma fastigheter. Landskapet måste inledningsvis hyra fastigheter i minst fem år. Hyresavtalen efter det måste vara säkra, göras så att kommunerna inte måste leva i ovisshet/kan planera i framtiden.

Egendomsarrangemangen i samband med reformen får inte äventyra kommunernas möjligheter att i enlighet med finansieringsprincipen tillhandahålla och finansiera de tjänster som kvarstår hos dem. I samband med lagberedningen bör det säkerställas att de fastigheter som efter övergångsperioden eventuellt blir tomma eller underutnyttjade inte orsakar några ekonomiska svårigheter för kommunerna.

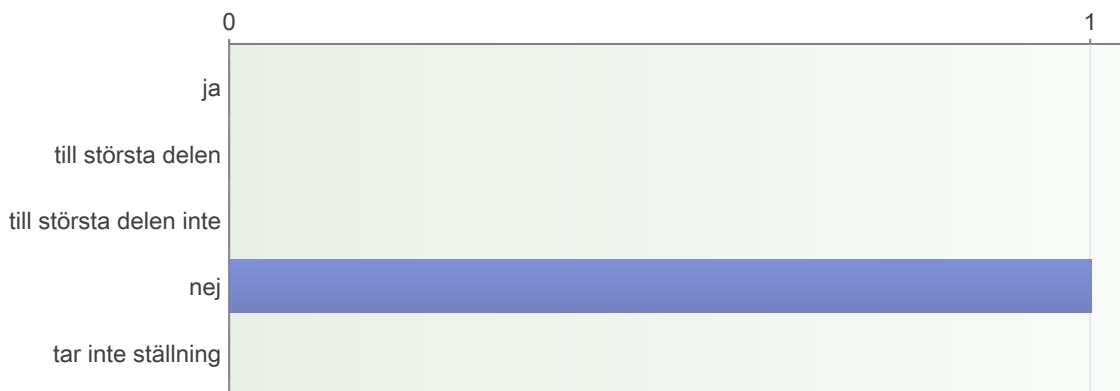
Egendomsarrangemangens eventuella ekonomiska konsekvenser bör kompenseras kommunerna fullt ut till exempel i form av riktade understöd.

Understöden får dock inte finansieras genom nedskärningar i kommunernas allmänna statsandel. Ekonomiska risker som föranleds av fastigheter bör fördelas mellan kommunerna, landskapen och staten.

För att kommunernas livskraft och utvecklingen av deras markanvändning ska kunna tryggas är det motiverat att samkommunernas mark kvarstår i kommunernas ägo.

25. 23. I 41 § i införandelagen föreskrivs det om den kommunala inkomstskattesatsen 2019–2021. Anser ni att det med tanke på jämlikheten mellan skattebetalarna är motiverat att kommunernas skattesatser begränsas i tre år?

Vastaajien määrä: 1

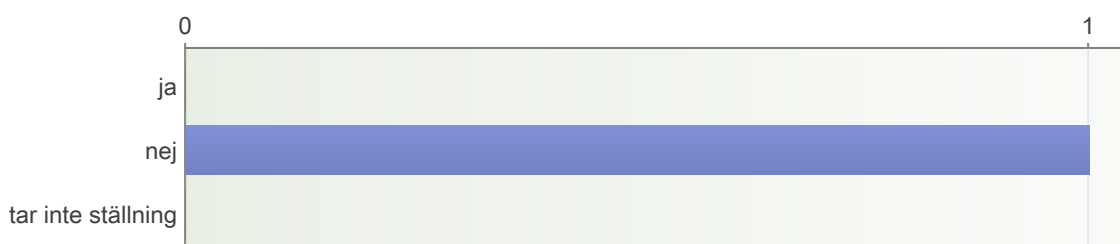

Avoimet vastaukset: nej

- Kommunerna bör oavsett reformen alltid utföra sina primära uppgifter och en begränsning av möjligheterna att bestämma om sin skattesats, i synnerhet när de kommande finansieringsströmmarna är helt oklara, är ett orimligt intrång på kommunernas självstyre.

26. 24. Enligt 42 § i införandelagen ska landskapet bilda sådana dotterbolag till landskapets serviceinrättning som avses i lagen om ordnande av social- och hälsovård och som producerar tjänster som omfattas av den omfattande valfrihet som det föreskrivs särskilt om genom lag. Bolagiseringen ska vara genomförd senast den 31 december 2020. Är den föreslagna övergångstiden för att organisera landskapets produktion i bolagsform tillräcklig?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: nej

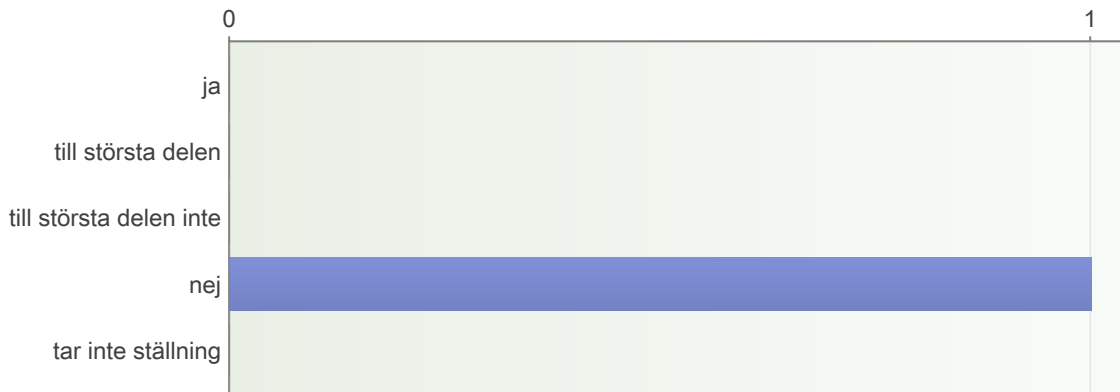
- Regeringen bör avstå från bolagiseringstvånget. Landskapen bör ha en frihet att bolagisera utgående från lokala omständigheter. Reformen, ifall den förverkligas, bör genomföras stegvis och med längre övergångstider än som nu ingår i förslaget. Regeringen bör avstå från att skapa fristående serviceinrättningar.

27. 25. Övriga fritt formulerade kommentarer om införandelagen.

Ei vastauksia.

28. 26. Staten finansierar den verksamhet som ska bedrivas av de landskap som inrättas. Ansvar för finansieringen av social- och hälso-tjänsterna läggs således på staten. Är lösningen ändamålsenlig med tanke på målen med reformen?

Vastaajien määrä: 1

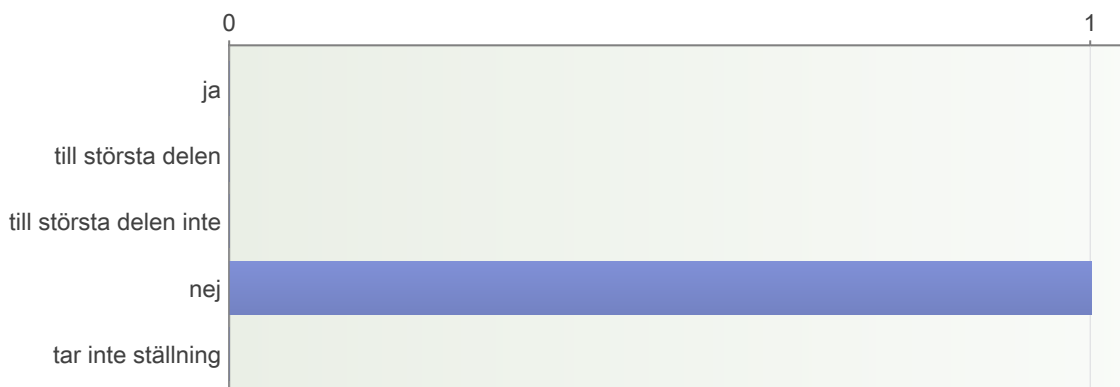

Avoimet vastaukset: nej

- Se 1-4, 8 ovan. Lagförslaget underskattar betydelsen av incitament för regioner och kommuner att utveckla sitt näringsliv, sysselsättning och därigenom finansieringsbas. Statens finansiering bör basera sig på befolkningsstrukturen. I statens stöd till landskapen bör beaktas tilläggskostnader som föräns av tvåspråkighet och otillgängliga förhållanden i skärgården.

29. 27. Landskapens inkomster är statlig finansiering (3 §) och inkomster från klient- och användningsavgifter (4 §). Dessutom kan landskapen ta kortfristiga lån (3 §). Vid en årlig justering begränsas en ökning av den statliga finansieringen för att säkerställa de offentliga finansernas bärkraft (6 och 29 §). Har landskapen tillräckliga ekonomiska förutsättningar för att klara av de lagstadgade uppgifterna?

Vastaajien määrä: 1

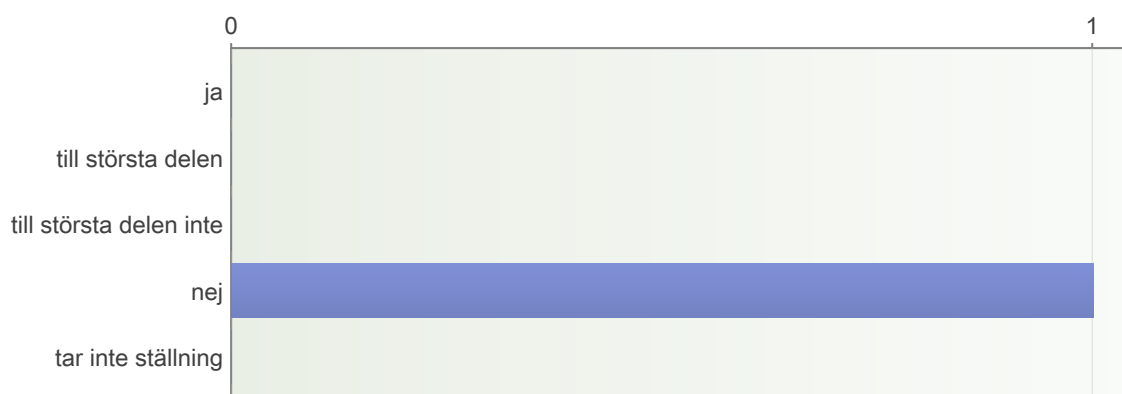

Avoimet vastaukset: nej

- Se 1-4, 8 och 26. Finansieringsmodellen är inte i enlighet med principerna för självstyrelse. Beskattningsrätt och tillgång till kreditmarknaden för investeringar måste tryggas. Den föreslagna modellen garanterar inte en tillräcklig tillgång till kreditmarknaden. Kommunernas goda kreditvärdighet baserar sig på deras beskattningsrätt. Enligt Europarådets referensram för regional demokrati ska regionerna bland annat ha till sitt förfogande förutsägbara resurser som är jämförbara med regionernas uppgifter och ge dem möjlighet att utföra sina uppgifter på ett effektivt sätt (Helsingforsprinciperna B11.1, B11.2, B11.3 och B11.4). För att kunna låna för kapitalinvesteringar borde regionerna ha tillgång till kapitalmarknaderna (Helsingforsprinciperna B12.4).

30. 28. Är de behovsfaktorer som beskriver användningen av tjänster och som används vid bestämningen av den statliga finansieringen (3 kap., inkl. den nya koefficienten för främjande av hälsa och välfärd) och deras viktkoefficienter motiverade?

Vastaajien määrä: 1

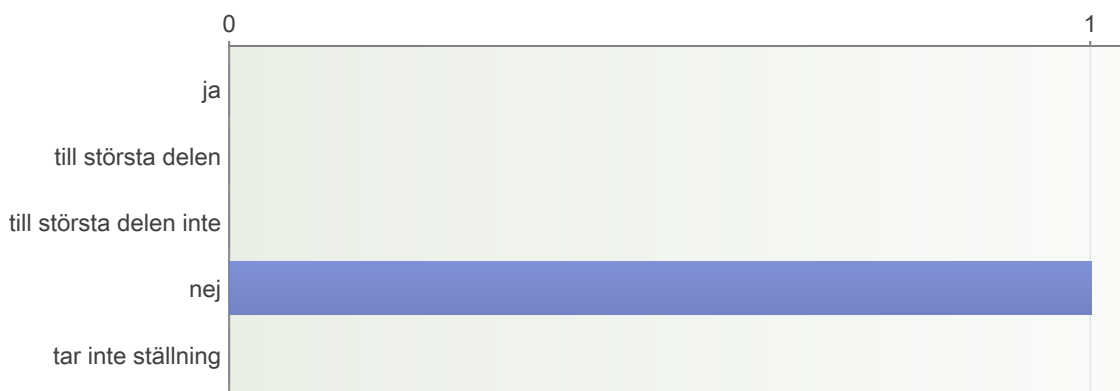

Avoimet vastaukset: nej

- Se ovan 1-4, 8, 26–27. Ett statsandelssystem borde vara uppbyggt på opåverkbara faktorer som mäter strukturella kostnadsskillnader. Statsandelssystemet för landskapen med fokus på diagnoser riskerar dock bli sårbart för manipulation. Det här har man noterat tydligt i andra länder. Ett statsandelssystemets variabler borde istället vara sådana som inte är direkt påverkbara för enskilda landskap, typ befolkningsstruktur. Finns det med det föreslagna systemet incitament för landskapen att påverka registreringen av diagnoser i det nya statsandelssystemet och är detta ett problem som kommer att accentueras eftersom diagnoser utgör en så stor grund för statsandelar? Detta borde utredas ordentligt. Statsandelssystemet måste omformas och utgå ifrån opåverkbara faktorer, där befolkningsstrukturen borde tillmätas störst betydelse. Motsvarande slutsats har man också kommit fram till i Danmark som genomfört en omfattande kommun- och regionreform för knappt tio år sedan.

31. 29. Inom finansieringen av social- och hälsovården övergår man gradvis från utgiftsbaserad finansiering till behovsbaserad finansiering. Är den föreslagna övergångsperioden (2019–2023) för landskapens finansiering tillräcklig (27–28 §)?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: nej

- Reformen är för omfattande för att kunna genomföras på så kort tid och bör ha tillräckliga övergångsperioder.

32. 30. Övriga fritt formulerade kommentarer om lagen om landskapens finansiering.

Vastaajien määrä: 1

- Staten måste göra en helhetsbedömning av landskapens och kommunernas finansiering. Genom att inte tillåta beskattningsrätt för landskapen sänks kreditvärdigheten också för kommunsektorn, vilket åsamkar sektorn merkostnader vid bl.a. finansiering av investeringar och för pensionsåtaganden. Eftersom staten i praktiken inte når några större fördelar med att begränsa landskapens beskattningsrätt borde man snarast arbeta för att införa beskattningsrätt för landskapen och ge landskapen tillgång till kreditmarknaderna för nödvändiga investeringar.

Ytterligare är det av central betydelse att finansieringsstrukturen skapar incitament att regionalt utveckla sitt näringsliv och skapa större skatteintäkter.

33. 31. Anser ni att de föreslagna sätten för att ändra landskapsindelningen är ändamålsenliga? (särskilt 2 och 10 § i lagen om landskapsindelning)

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: till största delen inte

- Sammanslagning av landskap bör endast kunna ske på frivillig väg. I enlighet med Europarådets referensram för regional demokrati från 2009 anser vi att det måste finnas en tydligare konsultationsprocedur för sådan fall då staten föreslår ändringar av landskapsgränserna.

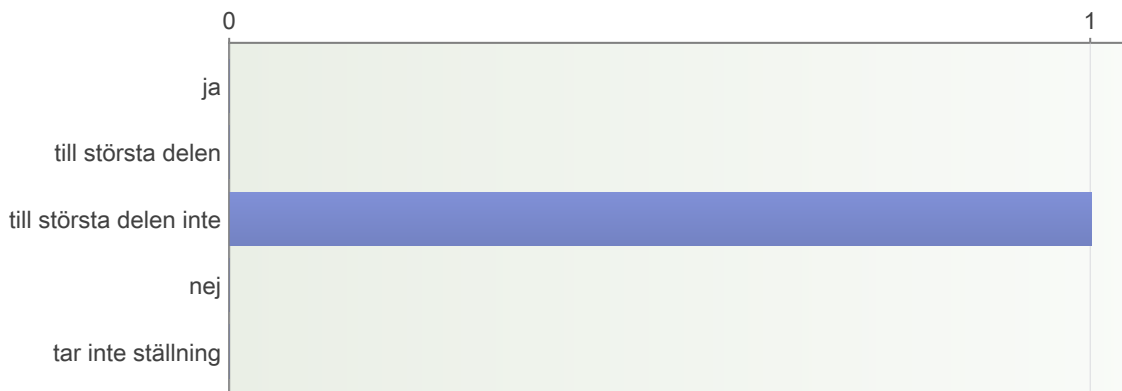
34. 32. Övriga fritt formulerade kommentarer om lagen om landskapsindelning.

Vastaajien määrä: 1

- I grunden är Österbottens landskap en bra indelning och viktig för de svensk- och finskspråkiga i Österbotten. Det är av central betydelse att landskapet för befogenheter och redskap som ger det möjligheten att bygga upp det på ett sätt som passar Österbotten.

35. 33. Är de utjämningsarrangemang och övriga ändringar som föreslås i statsandelssystemet för att lindra betydande kommunvisa omställningar på grund av social- och hälsovårdsreformen godtagbara och tillräckliga (24 §, 27 §, 27 b § och 55 § i lagen om statsandel för kommunal basservice)?

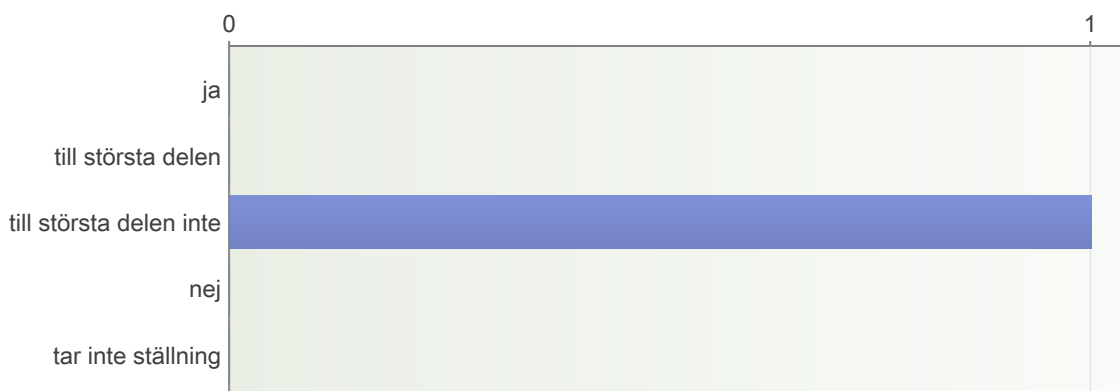
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: till största delen inte

36. 34. Är statsandelskriterierna (inkl. det nya kriteriet för främjande av välfärd och hälsa) och deras viktningar motiverade (2 kap. i lagen om statsandel för kommunal basservice och 3 § i utkastet till statsrådets förordning om statsandel för kommunal basservice)?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: till största delen inte

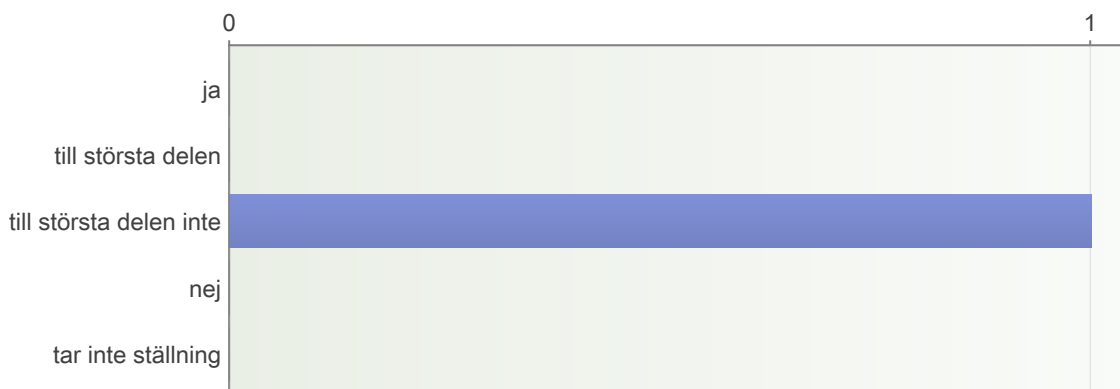
- För detaljerat och leder bara till byråkratisk uppföljning. Det ger inga reella incitament till hälsofrämjande.

37. 35. Fritt formulerade kommentarer om helheten i fråga om statsandelarna i regeringspropositionen.

Ei vastauksia.

38. 36. Anser ni att de ändringar i det statliga beskattningssystemet som föreslås för att få in medel för landskapens finansiering är godtagbara ?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: till största delen inte

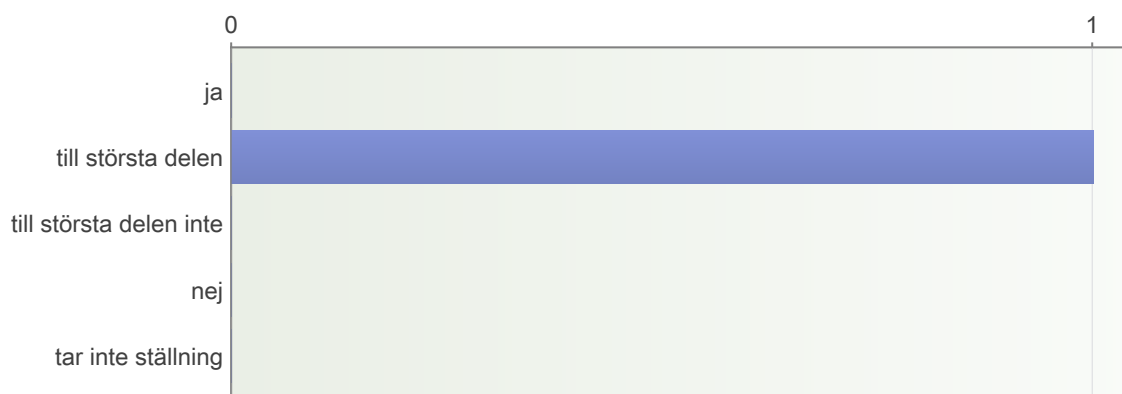
- En beskattningsrätt för landskapen är nödvändig för att skapa ett äkta självstyre. Landskapen behöver reella incitament till budgetkontroll och helhetskontroll över ekonomin, inklusive beskattningsrätt och låntagningsrätt för investeringar.

39. 37. Fritt formulerade kommentarer om skattelagarna.

Ei vastauksia.

40. 38. Det föreslås att tillämpningsområdet för den lagstiftning som gäller kommunernas personal ska ändras så att det också börjar omfatta landskapens personal. Intressebevakningen för landskapet som arbetsgivare ska skötas av Kommun- och landskapsarbetsgivarna KT, som det ska föreskrivas om genom en ny lag. Är de bestämmelser som föreslås om personalens ställning och arbetsgivarnas intressebevakning ändamålsenliga?

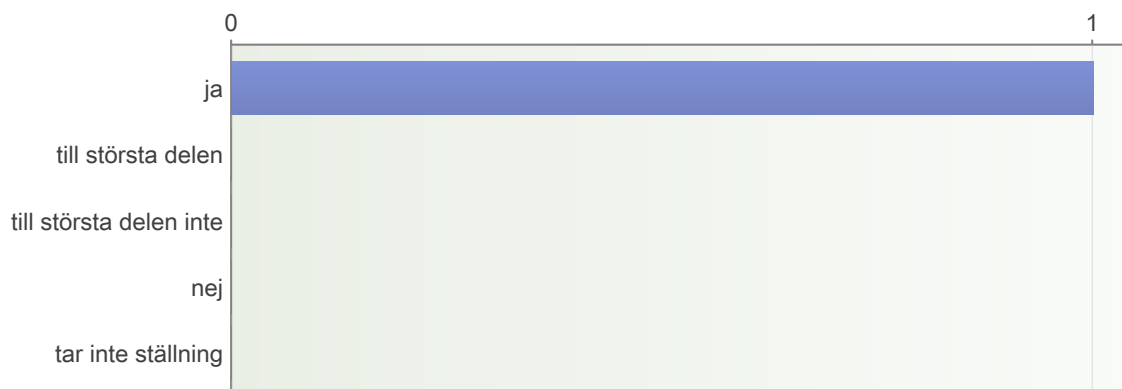
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: till största delen

41. 39. Är de bestämmelser som föreslås om finansieringen av pensionerna ändamålsenliga?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ja

- Det är bra att landskapen kommer med i KEVA. I fall detta inte på sikt räcker som lösning bör utredas om pensionsbolagen solidariskt kan stå för det förändrade finansieringsbehovet som reformen medför.

42. 40. Fritt formulerade kommentarer om personalens ställning och/eller arbetsgivarnas intressebevakning samt pensionerna.

Ei vastauksia.

43. 41. Hur bedömer ni att reformen påverkar er egen organisations ställning?

Vastaajien määrä: 1

- Reformen påverkar kommunen så tillvida att man måste börja söka en ny roll för att främja livskraften i kommunen. Det kräver anpassningar till nya sätt att arbeta. Det är viktigt att hitta konkreta och praktiska samarbetsformer med landskapet och andra aktörer.

44. 42. Har landskapen tillräckliga ekonomiska förutsättningar för att klara av de lagstadgade uppgifterna efter att reformen har trätt i kraft?

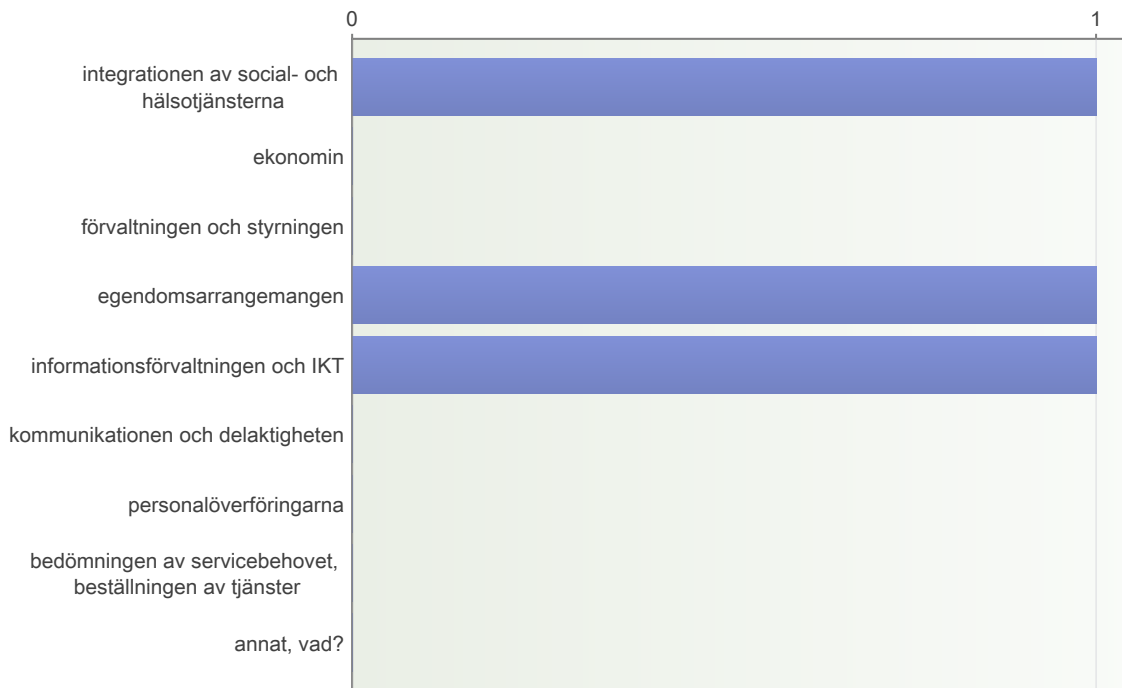
Vastaajien määrä: 1

- De ekonomiska konsekvenserna för Österbotten är för negativa. Österbotten är det enda landskapet som t.o.m. skall minska finansieringen för social- och hälsovård åtminstone fram till år 2029. Det innebär att en stor del av den service som med skattemedel byggts upp under den lokala självstyrelsen, under kommande åren måste monteras ned. Finansieringsmodellen saknar behovskoefficienter som är väsentliga för Österbotten, så som handikapp och utvecklingsstörning och nedtonar utgifter för förebyggande verksamhet och allmänt åldrande befolkning eller andelen unga. Österbotten särbehandlas också negativt genom att man inte beaktar merkostnader för tvåspråkigheten och skärgårdsförhållanden. Finansieringsmodellen underskattar betydelsen av incitament för regioner och kommuner att utveckla sitt näringsliv, sysselsättning och därigenom finansieringsbas.

Detta kan åtgärdas med ändringar i modellen, stärkt regional självstyrelse genom beskattningsrätt och ett rättvist utformat statsandelssystem. En modell med fokus på befolkningsstrukturen ger bättre incitament att bedriva en kostnadseffektiv, förebyggande verksamhet och motverkar snedvridande effekter som en diagnosbaserad finansiering innebär.

45. 43. Inom vilket område/ vilka områden bedömer ni att ni behöver nationellt stöd för det regionala genomförandet av social- och hälsovårdsreformen och landskapsreformen (ni kan välja flera alternativ)?

Vastaajien määrä: 1

46. 44. Övriga fritt formulerade kommentarer om utkastet till regeringsproposition.

Ei vastauksia.

47. 45. Specifiserade förslag till lagändringar.

Ei vastauksia.